

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ XXXVIII
№ 19 (1077)
26 ТРАВНЯ 1972 р.
Ціна 2 коп.

В ПАРТКОМІ ОДУ

На черговому засіданні парткому розглядалися питання про організацію робіт студентських будзагонів та роботу кафедри російської мови по роботі з іноземними студентами та аспірантами.

З першого питання звітував секретар комітету комсомолу В. Матковський. Він проінформував партійний комітет про стан справ з формуванням загонів на будови Тюменської області, Казахстану та нашої області, міста й університету. 775 студентів мають працювати цього літа в студентських будівельних загонах.

У виступах ректора, професора О. В. Богатського, секретаря парткому доцента Л. Х. Калустяна, декана біофаку професора Ф. С. Замбриборща та інших наголошувалося на тому, що комітет комсомолу мусить з кращих серед студентів спеціалістів-будівельників сформувати загони для Одеської області. Цим саме загонам треба приділити найбільше уваги, бо від них багато в чому залежить те, як просуватимуться роботи на будівельних та ремонтних об'єктах нашого вузу.

В постанові парткому зазначається, що секретарі партбюро та

декани повинні перевірити ще раз списки людей, які від'їжджають на будови. Треба, щоб це були дисципліновані, встигаючі студенти.

Адміністрація повинна забезпечити студентські будзагонні на весь період фронтом робіт й організувати відповідний нагляд за дотриманням техніки безпеки.

З другого питання доповідь зробила завідувача кафедрою російської мови по роботі з іноземними студентами та аспірантами доцент М. М. Сорочкіна. Вона розповіла про те, що зробила кафедра за період її існування і вказала, що головними були питання навчання та ідейно-виховної роботи. В цьому напрямку зроблено чимало, хоча саме на цій ділянці є ряд недоліків.

З співповіддю виступив голова комісії, що перевіряла роботу кафедри, доцент М. В. Павлюк. Він вказав на ряд позитивних моментів в роботі кафедри і зупинився на недоліках. Головними з них є ті, що співробітники кафедри не турбуються про підвищення свого наукового рівня. Немає на кафедрі

плану наукової роботи, а також не встановлено ділових контактів з більшістю факультетів, кафедрою російської мови філологічного факультету. А це негативно відбивається на урочивому процесі.

У прийнятому парткомом рішенні зазначається, що деканат по роботі з іноземними студентами та аспірантами й парторганізація мусить подумати над тим, як усунути недоліки, які мають місце. Має бути даний звіт про наукову роботу співробітників кафедри російської мови. Учебній частині треба вирішити питання з аудиторним фондом, а адміністрація повинна дообладнати учбові приміщення необхідними засобами для проведення занять з застосуванням магнітофонів, кіноустановок і т. д. Ряд інших пунктів спрямовані на поліпшення роботи кафедри та деканату.

Виконання даного рішення партійного комітету має істотно поліпшити справу навчання і виховання в нашому вузі іноземних студентів та аспірантів.

НА ТУРБОТУ ПАРТІЇ ВІДПОВІМО ВІДМІННИМ НАВЧАННЯМ

Згідно Постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про заходи по дальшому поліпшенню матеріальних і житлово-побутових умов студентів вищих і учнів середніх спеціальних учбових закладів» підвищується розмір стипендії і розширюється коло стипендіатів у вищих і середніх спеціальних учбових закладах.

На черговому засіданні ректорату, що відбулося 22 травня з участю представників громадськості і адміністрації факультетів, доведено до відома присутніх шойно одержане но-

ве положення про розмір стипендії і порядок нарахування їх.

Згідно нового положення, стипендія у підвищеному розмірі буде нараховуватись з 1 вересня цього року.

На факультетах, курсах, в групах проходять збори, на яких знайомлять студентів з новим положенням. Студенти висловлюють подяку партії і уряду за турботу про студентство.

Деканат разом з парторганізацією хімічного факультету

довели до відома студентів всіх курсів положення про призначення і підвищення розмірів стипендії з вересня цього року.

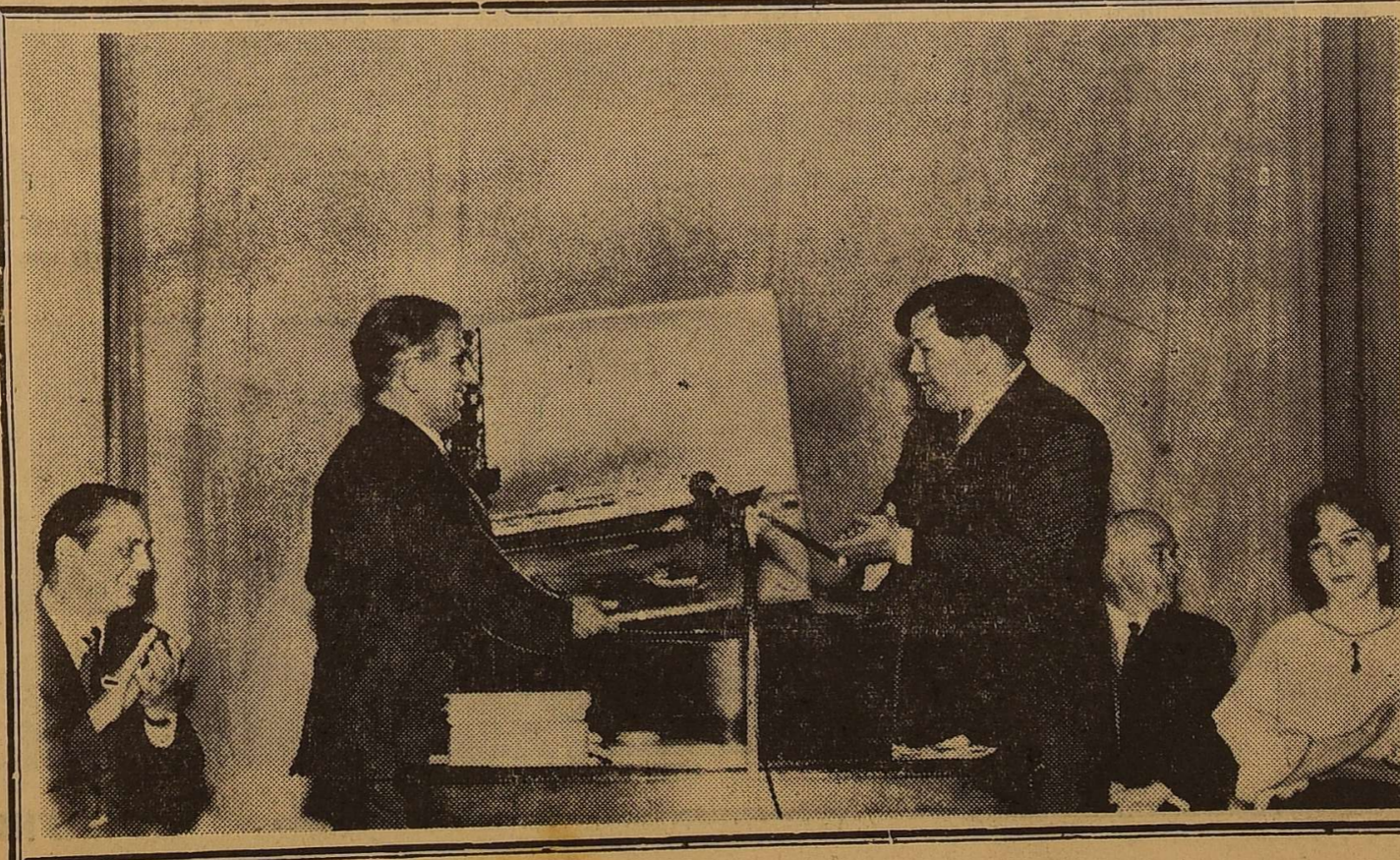
Студенти-хіміки зі схваленням прийняли цю постанову й запевнили, що на турботу партії відповідатимуть успішним складанням літньої екзаменаційної сесії.

Тепер студенти знають, що складання іспитів на «задовільно» і пасивна участь в громадському житті університету зменшать імовірність одержання стипендії.

ПОЗДОРОВЛЕННЯ ДРУЗІВ

Останнім часом університет все більше розширює зв'язки з університетами інших соціалістичних країн світу. З кожним роком росте співробітництво і з університетом міста Оломоуца (Польська Народна Республіка). Нещодавно на ім'я ректора нашого університету член-кореспондента наук УРСР, професора О. В. Богатського одержано поздоровлення зі святом Перемоги від ректора університету міста Оломоуца професора Франтішека Газарка.

В ньому говориться: Прошу прийняти моє і всіх моїх співробітників поздоровлення з днем 9 Травня, з днем визволення нашої країни Радянською Армією і перемоги над фашизмом. Дружба наших вузів являє собою розвиток дружби, спаяної кров'ю, що створила міцну основу наших подальших товариських взаємовідносин. Разом з тим бажаю Вам і нам подальшого поглиблення контактів. Вам і всьому Вашому колективу бажаю також великих успіхів в будованні комуністичного суспільства.

На урочистому вечорі в Тбіліському університеті, присвяченому перебуванню наших студентів і співробітників в братній Грузії, керівництво делегації ОДУ передало подарунок нашого університету Тбіліському — великий фотостуд красеня-лайнера «Шота Руставелі».

На фото: подарунок ОДУ вручається секретареві парткому ТДУ Д. К. Джікія.

Фото кореспондента газети «Тбіліський університет» ГІВІ ШЕКІЛАДЗЕ.

Тло університету

28 травня—День хіміка На передньому краї

28 травня — День хіміка. Наша країна урочисто відзначає цю дату. Напередодні свята наш кореспондент Л. Тепман звернулася до декана хімічного факультету доцента Н. Л. Оленович з проханням розповісти, з чим приходять до свого свята хіміки університету. Ось що вона розповіла.

Напередодні свята відбулося засідання вченої ради хімічного факультету, на якому ми заслухали питання про хід виконання зобов'язань, взятих на п'ятирічку, в світлі рішень з'їзду партії.

Колектив факультету вважає своїм головним завданням подальше підвищення рівня роботи у всіх галузях своєї діяльності, хоча до свята ми підходимо з непоганими показниками. Вчені нашого факультету працюють над створенням різних учбових посіб-

ників і задачників з спецдисциплін та загальних хімічних курсів.

Ряд наших лабораторій поповнились сучасним обладнанням, що допоможе поліпшити якість підготовки спеціалістів. На факультеті успішно продовжують розвиватись традиційні наукові дослідження всіх кафедр.

В квітні відбулася студентська наукова конференція. Від факультету працювало дві підсекції: неорганічної, аналітичної і фізич-
Закінчення на 3-й стор.

ВИПУСК МЕДСЕСТЕР

Ми з повагою ставимось до тих, хто продовжує нам життя, — до лікарів. І ось, нещодавно, в Одеському будинку офіцерів відбувся черговий випуск медсестер від Товариства Червоного Хреста і Півмісяця. Всі випускниці — студентки різних факультетів ОДУ.

Викладач курсу медпідготовки товариш В. М. Чулошников розповідає: «На випускних екзаменах майбутні медсестри показали глибокі теоретичні знання з медичних дисциплін і чіткі практичні

навики. Ми, тобто викладачі, були задоволені...»

Особливо відзначилися студентки: Ніна Тарасенко-Далматова (юрфак), Юля Малеева (факультет РГФ), Лариса Білецька (філфак) та інші. Всього почесними грамотами були нагороджені 18 дівчат.

Тепер ви маєте другу професію, дівчата. Ви — медсестри, ви — сестри милосердя. Будьте ж завжди чуйними, співчутливими до болю інших. Щастя вам!

Партійне життя

На порядку денному— питання виховання

Нещодавно на історичному факультеті з великим піднесенням пройшли відкриті партійні збори, в центрі уваги яких стояло питання про воєнно-патріотичне виховання.

Комуністи і комсомольці з увагою заслухали доповідь полковника у відставці Василя Тимофійовича Любашевського про військово-патріотичну й виховну роботу на факультеті.

У доповіді підкреслювалось, що партія й уряд приділяють велику увагу вихованню молодого покоління, і цей аспект посідає одне з центральних місць у змісті роботи всіх організацій та установ.

В цьому плані на історичному факультеті була проведена

цього року значна робота — понад сорок різних заходів в масштабах факультету і курсів. Прочитані були лекції і проведено ряд зустрічей, відбулися дискусії на військово-патріотичні теми. Проводились екскурсії, змагання з різних видів спорту та воєнізована естафета.

Відзначаючи досягнуті успіхи в цьому напрямку, комуністи прийняли ряд рішень, спрямованих на піднесення виховної роботи на новий рівень. Важливе з них — рішення створити на факультеті Раду з військово-патріотичної роботи.

С. БУДЗАР.

Сьогодні в номері:

РОЗПОВІДАЄ ДЕКАН ХІМІЧНОГО.

ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ АФРИКИ.

ПРО ТИХ, ХТО ПОРУЧ.
ЮВІЛЕЙ ПИСЬМЕННИКА.
ТВІЙ МОТОР — СЕРЦЕ.

Меридіан дружби ШЛЯХОМ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРОГРЕСУ

Вчора прогресивне людство відзначало День визволення Африки. Студент університету, який приїхав до нас навчатися з далекої Нігерії, Сікіру Адегболи Балогун розповідає про успіхи Африки у культурному житті.

Всім нам відомо, що культура — це один з факторів, які відіграють важливу роль в розвитку будь-якої держави. Ось чому колоніалісти доклали всіх зусиль, щоб насадити в Африці свою культуру. Прищеплення нової, сучасної культури справа хороша, але не цього хотіли колонізатори, вони намагалися перетворити африканські держави в маріонеток Великої Британії, Бельгії, Німеччини, Франції та інших держав. Ось чому ми захищали свої людські права, самостійність, самобутність наших культур.

Насправді, культура наших народів останні століття розвивалась дуже повільно. Сьогодні, коли ми набули незалежності, треба докласти всіх зусиль, щоб забезпечити швидкий розвиток нашої культури, бо нам потрібна незалежність не тільки в галузі політики, але й в галузі культури. Я не хочу сказати цим, що культура наша повинна розвиватись ізольовано. Вона повинна розвиватись в тісному контакті з культурою інших народів, зберігаючи свою самобутність.

В багатьох країнах Африки ще з давніх-давен були відомі вчені. Так, в Давньому Єгипті вперше було дано визначення світу, тут зародилась математика, фізика та інші науки. Багато освічених людей було і в інших країнах. Та з приходом колоніалістів розвиток освіти був спрямований в інший бік. Почну з того, що освіта була зосереджена в руках місіонерів, які силою насаджували свою релігію, свої погляди на культуру, на державу, на взаємовідношення між людьми і між народами. Ці місіонери допускали в свої школи бажаних їм людей і робили з них відданих слуг.

Освіту можна було одержати різними шляхами, навчаючись на рідній та іноземній мовах, в убогих закладах на батьківщині і за кордоном, та головне полягає

в тому, яку освіту ми одержуємо і чому ми вчимося. Ми повинні прагнути до освіти з тим, щоб ліквідувати неграмотність і неучтво в своїх країнах. Так роблять сьогодні молоді люди різних африканських країн — Нігерії, С'єрра-Леоне, Замбії, Танзанії, Конго, Гани та багатьох інших. Ми повинні вчитись щоб, ставши кваліфікованими спеціалістами, забезпечити розвиток власних країн. Так, спочатку в Танзанії не було університету, а після одержання незалежності в Дар-ес-Саламі утворено перший в країні університет, покликаний готувати національні кадри. В Нігерії до одержання незалежності був один університет, що знаходився в руках англійців, його навіть називали «Кембріджем Західної Африки», а сьогодні у нас в країні п'ять університетів, скоро відкриється шостий. В цих університетах викладання ведеться, головним чином, англійською мовою, але викладачі та професори — нігерійці.

Успішно розвивається також початкова та середня освіта. В молодих африканських державах

зроблено дуже багато для розвитку освіти — були скасовані приватні школи, всі учбові заклади стали державними, ліквідовано плату за навчання. В Танзанії, наприклад, введено безкоштовне навчання в середній та початковій школах, до цього йдеться і в інших країнах Африки. Це, безсумнівно, допоможе швидкому розвитку культури в наших країнах, розвитку всієї Африки.

Наявність власних спеціалістів допоможе швидше розвивати економіку, промисловість, сільське господарство, транспорт, проектувати і будувати дороги там, де вони потрібні африканському населенню. В розвитку культури в Африці спостерігаються великі зміни як в окремих країнах, так і на всьому континенті. Розвиток культури веде до розвитку і в галузі як внутрішньої, так і зовнішньої політики. Зміна політичного курсу країни після одержання незалежності веде до всебічного розвитку цих країн, а розвиток культури, в свою чергу, сприяє формуванню нової політичної самовідданості, а це те, що так необхідно нашим народам.

Не треба забувати, що після одержання незалежності ми можемо вільно розвивати наші країні народні традиції. Африка відома

своїми давніми прогресивними традиціями. Розвиток культури в наших країнах сприяє відродженню цих традицій і їх подальшому розвитку.

Тільки після одержання свободи в наших незалежних державах народне мистецтво одержало можливість вільного розвитку. Колоніалісти і африканське народне мистецтво намагались використовувати його з метою бізнесу. Народні ансамблі перетворювались в екзотичні шоу, народний живопис і скульптура, різьба по дереву, кераміка — в ремесло.

Завдання кожного африканського студента, який навчається в Радянському Союзі, не тільки одержати спеціальність і стати кваліфікованим інженером, хіміком, математиком або біологом, але й познайомитись з національною культурою, з народними традиціями та звичаями, з літературою, живописом, музикою тощо з тим, щоб прибувши на батьківщину, взяти участь в розвитку власної народної культури, в збагаченні її.

СІКІРУ АДЕГБОЛИ
БАЛОГУНА,
студент
другого курсу
біологічного факультету.

З кожним роком міцніють зв'язки нашого університету з друзями з Угорщини — Сегедським університетом ім. Аттілі Йозефа. Нещодавно, як ми вже повідомляли, велика група угорських друзів — представники самодіяльності — відвідали наш вуз. Делегація знайомилася зі студентським життям в університеті, визначними місцями міста-героя.

На фото: угорські друзі на прийомі у ректора, член-кореспондента АН УРСР, професора О. В. Богатського.

Фото С. ЄФІМОВА.

КОНФЕРЕНЦІЯ З ПИТАНЬ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ

Проблеми профорієнтації дуже актуальні на сучасному етапі розвитку нашого суспільства і системи освіти підрастаючого покоління, підготовки його до самостійної діяльності в різних галузях практики.

Організація роботи з профорієнтації вимагає, щоб в цій галузі були об'єднані зусилля спеціалістів різних спеціальностей — психологів, фізіологів, педагогів, медиків, завдання яких ґрунтовно вивчають ступінь розвитку здібностей, інтересів та інших індивідуальних особливостей людини, і на ґрунті цього рекомендувати певний вид професійної діяльності, що найбільш відповідає особливим особливостям людини.

Важливий аспект профорієнтаційної роботи передбачає аналіз психологічних компонентів різних видів діяльності людини і складання на основі цього аналізу так званих професіограм, без яких відбір кандидатів для занять цими видами діяльності, а також пропаганда різних видів діяльності не може бути успішною.

Ці і багато інших питань поряд з обговоренням результатів досвіду роботи шкіл в галузі профорієнтації, були предметом обговорення на обласній науково-практичній конференції з питань профорієнтації, яка була організована Одеським обласним відділом народної освіти спільно з кафедрою психології університету.

З доповіддю «Психологія та вибір професії» виступив завідуючий кафедрою психології професор Д. Г. Елькін, який обґрунтував необхідність психологічного вивчення особливостей людини, що може забезпечити найкращі умови вибору певної спеціальності.

Доповідач велику увагу приділив питанню організації профконсультації, яка потребує спеціально розробленої психологічної методики. Цією роботою буде займатись бюро профконсультації, створене на громадських засадах при кафедрі психології університету.

Завідуючий Одеським облвню А. К. Лозовський зупинився на завданнях, які стоять перед працівниками освіти в галузі профконсультаційної роботи.

Перед присутніми виступили співробітники науково-дослідницького інституту психології УРСР Б. А. Федоришин та Л. С. Новикова, вчителі шкіл Одеської області, викладачі університету Л. Н. Васильєва, Т. М. Козіна, аспіранти О. Н. Якубовська та А. К. Смагіна, викладач Педагогічного інституту І. А. Меліхова.

Обговорення питань профорієнтації викликало великий інтерес.

Конференція, що відбулась, була початком творчої співдружності вчених та працівників шкіл, великої роботи в галузі профорієнтації.

Т. КОЗІНА.

ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

Про героїчну оборону Одеси почувли студенти хімічного та механіко-математичного факультетів на черговому засіданні клубу «Іскра». Учасник оборони Одеси З. Я. Березняк розповів про незабутні події 1941 року, про подвиги радянських людей. Цікавими були й виступи студенток Ковбасюк та Міхеевої, які прочитали доповіді про історію оборони нашого міста.

Зустрічі такого роду регулярно проводяться клубом «Іскра», на яких студенти пізнають багато цікавого про свою велику Батьківщину, героїчні події минулих років.

Г. ГРОШЕВА,
студентка першого курсу
механіко-математичного
факультету.

—Таким він хлопцем був,— каже мати героя

На конкурс
„ЗНК“

діло. З ним радились, його поважали, слухали. Щоб не робили — і він там. Така в нього вдача була...

Плаче мати. Схилила голову сестра. Тільки маленька Катя, не розуміючи нічого, запитально водить очима. Вона з'явилась на світ в той день, коли він зачинув, — тільки на три роки пізніше. Чекали хлопця, хотіли назвати Юрою...

Цвинтар. Сюди щодня приходять матір. Стоїмо в мовчанці, знову вдивляючись у фото. Відкрите обличчя, уважний погляд, матроська форма. Такий, як і на фото вдома.

— Всюди він був першим... Тому й там він пішов попереду всіх.

Він загинув у серпні 1968 року в Хайфоні. В першому у своєму

Минув рік, і мені, було двадцять три...
Невеличкий будинок на околиці Тбілісі. Дерев'яна хвіртка, все повітря оповите зеленим виноградом. Заходимо у помешкання. До нас виходить молода жінка, дивиться запитливо. Вітаємось.
— Ми з Одеси, — пояснюємо.
— Заходьте, заходьте, — згодом промайнула по її обличчю. Мама буде дуже рада...
Минуло чотири роки, як Юрій Розуваєв залишив цей дім. Мрія повела його далеко від Грузії, де він народився й виріс. Нестерпно манило море. Далеке, незнане,

прекрасне. Вже вирізки з журналів і кінофільмів не задовольняли хлопця. Хотілося побачити море зблизька. І він їде до Одеси, щоб вчитися «на моряка»...

— Зараз вона прийде. Десь забарилася... — пояснює нам Вероніка Павлівна, його рідна сестра. Ми чекаємо на матір. Тісна кімната, на ліжку бавиться десятимісячна Катя. На стіні — його портрет.

— Дуже скував перші місяці. Листи писав часто. А то, бувало, приїде зненацька Ми з мамою до нього теж в Одесу приїздили, — розповідає сестра.

Дивне і незрозуміле почуття: слухати про людину, якої вже немає...

Підводимося — то прийшла Олександра Олександрівна. «Гості з Одеси. За Юру питають...» — тихо каже Вероніка.

— Юра, Юра... — і закапали сльози з очей. Западає мовчанка, що аж чуєш, як стукотить прискорено твоє серце. Вкотре плаче мати за своїм сином... Змарніле обличчя, очі, в яких печаль і сум, чорна вуаль.

— Ні-ні, він був не такий, як всі. Не думайте, що прикрашаю. Ні. Його всі любили. Всюди він був першим. До всього йому було

НА ПЕРЕДНЬОМУ КРАЇ

Початок на 1-й стор.
ної хімії та органічної хімії і хімії високомолекулярних сполук. Було заслухано 31 повідомлення 52 студентів, з них дві доповіді зробили іноземні студенти, які навчаються в нашому університеті. Доповіді й повідомлення, зроблені на конференції, були інтересними, бо виконувались вони з використанням найновіших методів фізико-хімічного аналізу.

Зараз при факультеті працюють дві проблемні лабораторії. За півроку опубліковано 86 наукових робіт. Загальний обсяг господарських робіт складає по факультету 572 тисячі карбованців. Провідне місце в цьому посідає кафедра органічної хімії, яку очолює член-кореспондент АН УРСР професор О. В. Богатський. Ряд виконаних на факультеті тем з господарства впроваджені у виробництво, що дало державі економії близько 5 мільйонів карбованців.

Наш факультет бере участь в комплексній темі з біологічним факультетом.

В ідейно-виховному процесі проведена велика робота. На факультеті створено наукові гуртки з суцільних наук. Роботи його членів надіслані на IV Всесоюзний конкурс наукових студентських робіт.

Серед населення міста й області співробітниками й студентами хімічного факультету прочитано 382 лекції по пропаганді рішень з'їзду та науково-популярні лекції.

Організовано ще три студентсь-

ких клуби, всього на факультеті їх п'ять. На їх засіданнях розглядаються філософські проблеми органічної хімії, відбуваються дискусії на тему: «Чи живе себе органічна хімія?», «Про моральні принципи, про виховання молоді і-проблема освіти». Говорили про життя студентів і молодіжний рух в Італії. Дуже цікаво пройшла зустріч з професором Полтораком, автором відомої книги «Нюрнберзький епілог». Професор Полторак розповів про звітства американських агресорів у В'єтнамі, про бойові будні героїчного в'єтнамського народу.

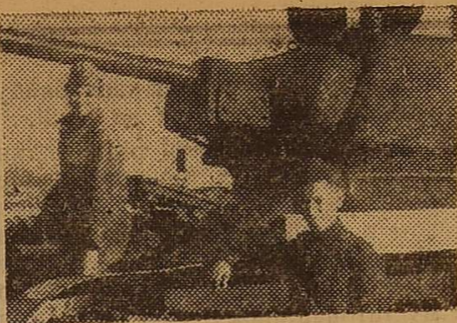
Велика політична робота проводиться з іноземними студентами.

Приємно відзначити, що факультет зайняв перше місце в конкурсі-огляді художньої самодіяльності, присвяченому 50-річчю утворення СРСР. Значно похвалилась й поліпшилась спортивно-масова робота.

В учбово-методичній галузі проводиться робота по поліпшенню якості набору на факультет. З цією метою в газеті «Комсомольська іскра» були опубліковані конкурсні задачі й відповіді на них. Працює школа «Юного хіміка» при факультеті, де навчається 40 учнів середніх шкіл Одеси.

На закінчення Надія Львівна сказала:

— Це далеко не повний перелік справ нашого колективу. Зараз факультет докладає всіх зусиль, щоб літня екзаменаційна сесія, випуск спеціалістів пройшли на високому рівні.

Значним надбанням нашого університету є зоомузей, що розміщений в просторих залах біологічного факультету. Існує він з тих далеких часів, коли було відкрито університет в нашому місті. Йшли роки, десятиліття, завдяки невтомній діяльності кількох поколінь працівників, він досяг того стану, що ввійшов у ряд найвідоміших музеїв такого плану в нашій країні. Нині в зоомузеї нараховується понад 15 тисяч експонатів, крім того, що зберігається в його сховищах.

Зоомузей — то неповторна розмаїта книга, через яку наше студентство на певному етапі свого навчання пізнає великий світ природи.

Серед невтомних працівників музею, які йому віддали багато сил, енергії, років життя, хто і сьогодні плідно працює на цій не завжди вдячній, такій малопомітній на перший погляд, але такій необхідній і вагомій ниві, кожен з біологів з любов'ю і повагою називає ім'я Ізраїля Овшійовича Генесіна.

В 1925 році відомий вчений нашого університету академік Д. К. Третяков поповнював штати керіваною ним кафедри зооанатомії. Очолюючи аматорську організацію «Юго-климат», функції якої значною мірою в наш час перетворило Добровільне товариство по охороні природи, знав багатьох одеських любителів тваринного світу. Вже тоді приглянувся йому один юнак, який відзначався особливою дбайливістю, працездатністю, в повному розумінні цього слова захопленістю в природу — Ізраїль Генесін. Хай невелике (не дозволяли житлові умови) було у нього рибне, птичне господарство, але було так дбайливо зроблене, впорядковане, що приємно вражало кожного, хто заходив в господу привітної родини Генесіних на Гімназичній, 17.

Коли підняли бунт проти Радянської влади колоністи нашого Півдня, І. Генесін, як багато інших юнаків з трудових родин, був мобілізований до армії. Разом з своїми однополчанами він бере участь в ліквідації різних банд в районі Контотопа, а потім несе службу в заградзагоні на Полтавщині, далі на Поділлі. Він був серед тих, хто відгукнувся на відомий заклик уряду: повести боротьбу з неписьменністю. Генесін, маючи той час за плечима освіту за чотири класи народної школи, веде заняття з трьома групами воїнів. Пройшло три роки армійського життя юнака, в 1922 році він демобілізується вже як червоноармійський вчитель. Одеса. Демобілізованого І. Ге-

Про тих, хто поруч

Ратай музейної ниви

несіна біржа праці направляє на роботу в консервний завод. Потім робота по реконструкції, відновленню відомого всім Дюковського саду (нині сад Перемоги).

Симпатичного юнака, що зайняв посаду препаратора, доброзичливо зустріли вчені кафедри А. А. Прендель, М. П. Козак, Д. Л. Рубінштейн, тоді аспірант Б. І. Тарусов.

І. Генесін з головою поринув, хай ще в мало знаму, але таку цікаву роботу. Він курсує то до м'ясокомбінату, то до хлібзаводу, то до інших закладів, щоб дістати

втомними трудівниками С. М. Михайловим, І. Г. Гурським, В. С. Губським, Л. Ф. Назаренко і іншими все можливе робиться, щоб тільки здолати втрати, заподіяні війною, щоб вивести музей на той ступінь, який би відповідав становищу одного з найкращих університетів країни. Зоомузей став рідним домом для Генесіна. Скільки цікавого він може розповісти про кожен його експонат, дати необхідну консультацію, пораду. Ніхто не пам'ятає, щоб за стільки років роботи, хоча б один раз І. О. Генесін запізнився в зоому-

необхідні підсобні матеріали для учбової та наукової роботи зоологів. Своєю роботою він снить.

В 1938 році І. О. Генесін переходить на роботу в зоомузей, де працює й сьогодні. Набутий досвід на кафедрі зооанатомії, тепер став особливо в пригоді...

В перший день Великої Вітчизняної війни І. О. Генесін був мобілізований в ряди Радянської Армії.

І. О. Генесін бере участь в боях по обороні Кавказу. Вся родина, хто був здатний носити зброю, в Генесіних пішли на захист Радянської Вітчизни, і чесно по-сибірськи виконали свою присягу перед нею.

В час оборони Одеси загинув старший брат червоноармієць Семен, склав свою буйну голову в боях на Дністрі в районі Бендер молодший брат інженер-капітан Веніамін, військовий журналіст Олександр не повернувся з бою під час штурму Берліна. В одному з госпіталів під Сталінградом загинула сестра — військовий лікар Есфір.

Після боїв на Кавказі військова доля привела І. Генесіна в танкове Балашовське училище, де йому було доручено зберігати і забезпечувати кожну курсантську групу всім необхідним матеріалом.

Великої радості Перемоги зазнав воїн. І знову Одеса, і знову рідний Університет. Як багато труда треба було докласти, щоб поповнити, уберегти наявні експонати музею. Разом з такими не-

зей, чи не виконав якогось завдання.

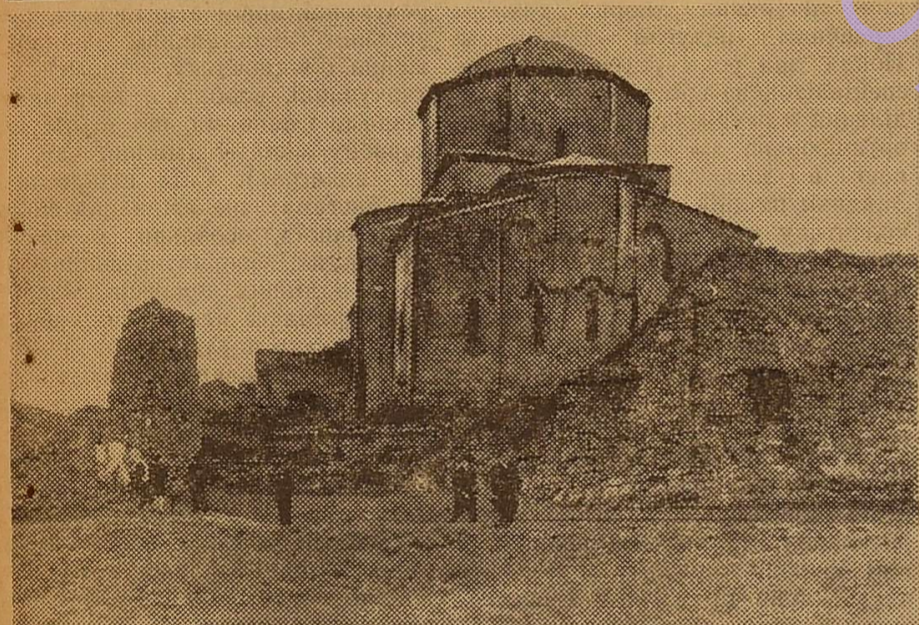
По вінця будучи закоханим в природу, він зумів прищепити цю любов до природи і своїй донці Діні, яка після закінчення біологічного факультету стала мікробіологом. Треба було подивитись на ті сльози батьківських радощів, коли вона захистила свою кандидатську дисертацію.

В різні часи мені доводилося зустрічатись з цілим рядом працівників факультету, і свої захопила розмова про І. О. Генесіна з членом-кореспондентом М. О. Савчуком, професорами В. С. Замбриборщ, Р. Й. Файтельбергом, доцентами М. В. Домбровською, Л. О. Рябовою, О. О. Титаренко, кожен з них по-своєму так тепло, щиро говорив про нього, старого ветерана факультету, на обличчі з'являлась тепла посмішка. То треба дійсно бути таким напричуд дбайливим трудівником, щирим ратаєм музейної ниви, добрим і чуйним треба було бути, щоб люди різних поколінь, різних характерів і симпатій сходились у високій оцінці його діяльності.

Вже крокує непрошений сьомий десяток років, і шодня Ізраїль Овшійович в ту ж годину з'являється в своєму рідному музеї на роботу.

П. ТИРАСПОЛЬСЬКИЙ.

На фото вгорі — І. Генесін (стоїть) в час війни, а на фото А. Бабакова внизу — він (другий зліва) в рідному музеї.

Для мене найпам'ятнішим днем перебування у Грузії була неділя, бо саме цього дня ми познайомились з Тбілісі, багато чого пізнали про це стародавнє прекрасне місто.

...Автобус повільно рухався гірським шляхом, наближаючись до Джварі. Ми були захоплені подорожжю і я навіть не могла подумати, що через декілька хвилин побачу щось незвичайне, величне, горде.

Я дивилась на гори. Переді мною відкрилась чудова картина: на вершинах відпочивали хмари, в ущелинах причаївся туман. І раптом... Ні, нічого не трапилось, просто нам запропонували вийти з автобуса і подивитись пам'ятник старовини — Джварі. Я побачила наліворозвалині старої, дуже старої фортеці. Здається, нічого незвичайного, але я з хвилюванням переступила поріг і ввійшла. Подивилась. Простота, гордість і ще щось ледь вловиме, загадкове...

Ця споруда була збудована в VI столітті. Мене охопило дивне почуття: я не могла ні щось сказати, боялась навіть зашепотіти губами. Тоді я подумала: «Ось який таємний Джварі!» Суворий, невимолений і в той же час простий.

Лунала мелодія. Звідки? Але справді чувся спів церковного хору. Це повернуло мене в дійсність. І я зовсім іншими очима подивилась на світ, наче перенісшись з VI в XX століття.

Мене покликали. Виявляється, я давно вже тут стояла. Йти не хотілось. І я подумала, що колинебудь приїду сюди ще раз. Я приїду до тебе Джварі, обов'язково!

Л. БИЧОК,
студентка першого курсу
історичного факультету.

Я ПРИЇДУ ДО ТЕБЕ, ДЖВАРІ!

В ЛАБОРАТОРІЯХ ВЧЕНИХ

Жива природа виникла і розвивалась на Землі під впливом різних чинників зовнішнього середовища, в тому числі і під впливом фізичних полів (магнітного, електро-магнітного, гравітаційного, тощо). В процесі еволюції тваринні організми (а також людини) адаптувались до цих чинників і не є до них байдужими: ті чи інші порушення взаємовідносин між ними можуть викликати ті чи інші зміни в життєвих процесах організмів.

Зараз велика увага приділяється впливові магнітних полів (МП) на біологічні системи. По-перше, ставиться питання: як впливає на магнітний фон Землі створена густа сітка електростанцій, радіостанцій, радарних установок, тощо і як це відбивається на живій природі? По-друге, велика кількість обслуговуючого персоналу багатьох лабораторій і виробництва знаходиться під час праці під впливом магнітних та електромігнітних полів, тому ставиться питання: як впливають ці поля на людські організми?

Дослідження, що проводяться в лабораторіях СРСР (в тому чис-

лі і в нашій лабораторії), показують, що короткотерміновий вплив МП позитивно діє на організм і його можна використовувати з лікувальною метою, тривала ж дія МП викликає негативні зміни в організмі.

В нашій лабораторії проводились дослідження впливу магнітних і електричних полів різної напруги на нервову систему, на захисні функції організмів та на картину крові. Наслідки досліджень показали, що ці поля при короткочасній їх дії (по кілька хвилин протягом кількох днів) позитивно діють на нервову систему, стимулюють захисні реакції, підсилюють стійкість тварин до експериментальної інфекції. Тривала ж дія МП викликає протилежний ефект. З цих питань кафедра робила доповіді на другій Всесоюзній нараді (1969) та на Всесоюзному симпозиумі (1971).

Надзвичайно важливим, але ж мало дослідженим є питання впливу енергії гравітаційного поля на біологічні системи.

Про те, як впливає стан невагомості на організм тварин і

ПРО ПРОБЛЕМУ УХИТУВАННЯ

людей при космічних польотах, є значна література, хоча цей вплив досліджено недостатньо. Значно раніше дослідники цікавилися впливом на людські організми пересування їх по вертикалі (в напрямі дії гравітації). Наслідки таких пересувань відомі як ухитування на пароплавах та літаках. Згідно з обґрунтованою теорією радянського вченого К. Л. Хилова, явище так званої морської хвороби пов'язується з високим відділом центральної нервової системи (ЦНС). Воно обумовлюється порушенням тормозних процесів в корі головного мозку, що в свою чергу діє на вестибулярний апарат внутрішнього вуха, з яким пов'язана основна частина просторового аналізатора, та на рецептори черевної порожнини.

Про те, що наслідки переміщення тварин у вертикальному напрямі пов'язані з порушенням функції ЦНС, підтверджується і нашими дослідниками: у піддосвідних тварин значно порушується активність холінергази в різ-

них відділах головного мозку. Так, при швидких вертикальних переміщеннях лабораторних тварин доверху й донизу протягом 25—30 хвилин на віддалення 3-х метрів, тварини перебувають в надзвичайно пригнобленому стані і в їх організмі відбуваються значні зміни. Як показали наші дослідження, згадані патологічні зміни можна усунути дією на ЦНС чинниками, що урівноважують процеси збудження і тормозу та стимулюють діяльність ЦНС.

Отже, порушення нормальної взаємодії між організмом і гравітацією при вертикальних пересуваннях організмів впливає на ЦНС організму, а порушенням регулярної функції ЦНС викликаються в організмі різні патологічні зміни.

М. САВЧУК,
Т. СОЛДАТЕНКО,
О. САВЧУК,
К. ДЕМИДОВ.

Михайлу Стельмаху — українському радянському письменнику 60 років. Указом Президії Верховної Ради УРСР за видатні заслуги в розвитку радянської літератури йому присвоєно високе звання Героя Соціалістичної Праці.

Студентка філологічного факультету Лариса ДУЗЬ написала дипломну роботу — «Творча історія роману-хроніки «Велика рідня». Відзначаючи 60-річчя від дня народження видатного письменника, депутата Верховної Ради СРСР, Лауреата премії Михайла Стельмаха, редакція пропонує нашим читачам розділ з дипломної роботи молодого дослідниці.

НА ПІДСТУПАХ ДО ЕПОПЕЇ

У вересні 1928 року М. Стельмах починає навчатись у Вінницькому педагогічному технікумі імені Івана Франка. «Вчився він відмінно, — згадує однокурсник письменника В. Попенко, — а його твори наші вчителі Троянц і Коцюбинська завжди ставили за взірць». Незабаром технікум реорганізується в інститут соціального виховання.

Закінчивши інститут, М. Стельмах іде вчителювати в с. Катюжанка Димарського району, а пізніше в с. Літки Броварського району на Київщині. Настрій у нього був добре відомий його друзям: «Інженером людських душ чи й стану, — говорив Михайло Панасович, — а інженером дитячих треба бути обов'язково».

Працюючи в с. Літки Броварського району, М. Стельмах особливо захопився українським фольклором. Плоди цієї роботи вилились у десять рукописних збірників, кожний з яких пізніше був переписаний у трьох примірниках.

Нелегка праця на посаді сільського вчителя і фольклорна робота, що далеко сягала за межі простого захоплення, забирали багато часу. Михайло Панасович мало пише, у нього, можна думати, іде процес підготовки — навчання народної мови і стилю, накопичення матеріалу для майбутньої роботи. Багатий досвід любителя і збирача народної творчості, цінка пам'ять поставлять нев'яучі образи у незвичні обставини, знайдуть їм нове втілення, обробку і, найперше, у його поезіях та оповіданнях. Вони, ці образи, згодом оживуть в першому епічному творі письменника романі-хроніці «Велика рідня».

На цей час припадає знайомство М. Стельмаха з О. Вокрекасенком, який тоді завідував кабінетом молодого автора. Саме йому молодий поет довірив дорожчий скарб — зшиток поезій. Згодом Михайло Панасович знайомиться з М. Рильським, П. Тичиною, Л. Первомайським. Поради письменників він взяв близько до серця. У нього розвивається надзвичайна спостережливість. Спостерігається прагнення проникнути в глибини народного життя, бажання якнайповніше пізнати дійсність, скласти особисте враження про оточуюче. До цього його вело розуміння реалістичного мистецтва як правдивого, конкретно-історичного відбиття уявлень творця про життя. Цим пояснюється і зацікавленість сільського вчителя окремими процесами у роботі колгоспників, ремісників. «Під різними приводами, — згадує І. Синиця, — він години проводив з теслярами, ткачами, рибалками. Він любив ходити в поле, де орали землю, на луги, де косили сіно, а вночі варили їсти».

Такого роду спостереження не були скороминучими, а мали певну цілеспрямованість. Набуте виріжалося в Дяківцях, куди М. Стельмах їздив відпочивати влітку. Працював він у полі зранку і до вечора і, наскільки пам'ятає І. Синиця, це була не проста допомога колгоспникам, та й матеріальної потреби у Михайла Панасовича не було. «Треба ще раз перепробувати самому».

З роками прийшла потреба розуміння закономірностей життя. Живучи суспільними інтересами, М. Стельмах розглядає факти і явища сільського оточення з точки зору художньої практики і відкриває для себе таким чином суттєві і несуттєві, типові і нетипові. Він зустрічається з життєвими явищами, як справжній художник-реаліст, намагаючись вив-

чити їх з усіх сторін, побачити в загальних контурах і деталях, в їх взаємозв'язку з іншими, зрозуміти в русі, в розвитку.

Все це відбилось в його книгах поезій. В них розкривається світ людини в праці. Для поета цінність людини в її корисності для інших, в здатності збагатити природу плодами творчої праці. Реалістична манера М. Стельмаха вимальовує людей, зріднених любов'ю до землі, одвічною потребою щастя та чесної праці. І це не вигаданий рай, а світ реально буття, відносин, які відчував сам автор.

М. Стельмах славить не тільки благородний труд землероба, спрямований на вдосконалення природи, а й оспівує почесну місію орача, що став оборонцем посіяного народом, воїна, в якого «рука вузлувата до зброї вже звикла». В його поетичних творах звучить мотив захисту скривдженої ворогом землі, що бере свій початок від народних дум та історичних пісень. Він знайшов предковічні зв'язки визвольної боротьби українського народу в подвигах Залізняка і Щорса, вдало створив образ Кобзаря, який «в добру путь за народну свободу благословив» борців великої радянської держави.

Провідною думкою Стельмахівської поезії років Великої Вітчизняної війни стає тема монолітності народу. Єдиний порив усієї країни, єдиний підхід, єдиний клич, напруженість до краю пульсує і струмить в кожному герої його поетичних творів. Це та складна гама почуттів, яку П. Тичина вдало назвав «чуттям єдиної родини».

Поет підкреслює, що дружба народів — це джерело могутності соціалістичної Вітчизни, нашої перемоги у війні. Сяйво її дало бійцям снагу і віру у торжество правди нашого життя. Герой роману свідомий цього. З самого серця його ллється пісня, що славить красу мирного життя, гріє Донбас і Урал, заквітчує Білорусію і степи над Доном.

Серед різномов'я поетові чується голос української землі. Крізь поетичні рядки проривається туга нескореної Радянської України і віра у вирішальну битву побратимів за її визволення.

Проголошуючи здравницю на честь брального російського народу, поет творить образ райдуги, що «звисає із Русі на Україну». Він поетично і переконливо віщує будучність ясної, погожої днини над цілою країною.

В радянському патріотизмі, дружбі народів, благородній визвольній місії радянського поета знаходить М. Стельмах своїх «пісень залізні тони» (П. Тичина). В тих почуттях поет вбачає утвердження ленінської національної політики, що стала визначальною рисою воюючого народу.

Однією з кульмінаційних точок розгортання М. Стельмахом теми дружби народів стає вірш «Поранений лежав я у роздоллі». В білоруських полях, на корені сонни лежить поранений солдат Радянської України. Темною безоднею нависає над ним ніч. Та мольчаста рука побратима-білоруса піднімає його з землі, повертає життя молодому серцю:

А в вишині гримить моя зірниця,
Ладнаючися канути в ріку.
І канула б, немов сльоза солоня,
Та встало повне сонце з-за села,
І Біларусь натруджені долони
Над сином України простягла.

В цих рядках — безмежна гордість і вдячність великій країні,

кожному, хто не лишився байдужим до долі людини на війні.

Ця ж тема великої рідні радянських людей, їх дружби та вірності розробляється М. Стельмахом в першій книзі прози — збірці оповідань «Березовий сік» (1944 р.). Твори, написані в одному інтонаційному ключі з поезіями письменника; проймає дух нескоренності тимчасово окупованого радянського краю. Герої — прості радянські люди — діють не у виняткових, а в типових обставинах часів Великої Вітчизняної війни. Крокують курними, розбитими дорогами, залягають в лісових хащах партизанських засад, роблять ризиковані нальоти на ворога, вірять і сподіваються, прискороючи розгром ненависного фашизму.

М. Стельмах воскрешає безсмертні традиції нашого народу. Живим продовженням подвигу легендарного Івана Сусаніна стає стара Столяриха («Столяриха»). Зрідні їй і Ваєнль Дубечанець з однойменного оповідання. Виказавши навмисне, наче в п'яному розумі, партизанську таємницю, він веде ворогів у пастку і гине від ворожої кулі.

Поруч з цими народними типами зростає лірично-схвильований образ дівчини Галі («Галія»). Приймаючи вогонь на себе, партизанка дає змогу відійти вглиб лісу. Нев'яучою народною піснею, що супроводжує драматичні події оповідання, письменник розкриває подвиг Галі, підкреслює безсмертність її буденно простого життя.

М. Стельмах наголошує на нескоренності народу. Рудий Микола («Рудий Микола») власний біль і горе товаришів тамує жартами і дотепами. Його сміх звучить як вирок ворогам, як символ безсмертя незламного оптимізму, духовної сили всього народу.

Автор уміє розпорядитись життєвим матеріалом. На основі окремих фактів, згадок, явищ війни він творить переконливі народні типи. Поруч з сержантом Лук'яницею, як викарбуваний, непорушній стоїть юнак, що, не чекаючи в траншеї смерті, прямує на німців.

Письменника цікавлять переживання людини в момент найбільших моральних випробувань. Він намагається проникнути в глибину людських думок, зафіксувати кожний крок переможної солдатської ходи.

Достойним завершенням гімну людині, яким є збірка оповідань М. Стельмаха, стає образ старої Марини («Березовий сік»). Сива жінка, не взмогі перемогти неолов'язні думки, сама несе партизанам у полов'яній гладішній наболі. І здається, отой березовий сік, котрим вона хотіла напоїти увесь партизанський загін, невидимо зустрічі з старостою героїня бачить міцний рівний пагінець біля потемнілого пня берези. У вирішальний момент літня жінка відчуває в собі приплив молодечої сили, що дає їй змогу перемогти ворога.

Серед мужніх і простих героїв М. Стельмаха діють закони, незрозумілі ворогам. Єдиними кровними зв'язками з'єднані башкирка Флюрі Умеркої і лікар з-під Москви Синицін («Добрий вечір, мамо!»), сержант Разумов і лікар Булгаков («Двадцять хвилинь»). Поруч з відважними представниками українського народу вони писані автором «Березового соку» як члени великої рідні радянських народів. Це братня сім'я, яка силу своєї приязні і любові гранично повно розкрила в роки війни.

Війна не змогла зломити духовний світ радянської людини, сформований в умовах мирної праці — так відповідає М. Стельмах на багато запитань, пов'язаних із становленням характеру радянської людини в період Великої Вітчизняної війни. Та це був тільки пролог, підступ до великої теми рідні, перші спроби відтворення образу і характеру радянського патріота в малій розповідній формі.

Лариса ДУЗЬ,
студентка філологічного факультету.

ЮРИСТИ В ШКОЛІ

Студенти лекторської групи юридичного факультету побували в гостях у школярів Березівки. Метою їх було проінформувати учнів з правової тематики.

Нас радо зустріли перший секретар райкому комсомолу А. Вітюк, другий секретар М. Чернишенко, директор школи № 2 П. Солтановський, секретар комсомольської організації школи й інші.

Зустрічі з школярами старших класів пройшли дуже цікаво й принесли чимало користі. Учні відідалися про державу й право, а знання в галузі правознавства до-

поможуть їм краще орієнтуватися в конкретних життєвих обставинах.

Довідавшись про нашу юридичну вікторину серед школярів міста, райком комсомолу вирішив провести районну юридичну олімпіаду на факультеті. Лекторська група по пропаганді правових знань охоче допоможе райкому комсомолу, шкода тільки, що цьому важливому питанню мало уваги приділяють прокурорські й судові органи району.

В. СТРАТУЛАТ.

СЕРЦЕ ТРЕБА БЕРЕГТИ

Серце звать мотором організму. Від його роботи залежать всі процеси, що відбуваються в організмі, працездатність людини, її можливість в творчій діяльності.

Проблемам лікування серцево-судинних хвороб надається великого значення. Сьогодні ми пропонуємо читачам статтю професора А. Алейникова та доцента Ю. Ведутова, яка написана за нашим проханням спеціально для нашої газети.

Попередження захворювань серцево-судинної системи — одне з важливих завдань установ народної охорони здоров'я. Адже саме захворювання серця і судин — атеросклероз, гіпертонія, інфаркт міокардії стали зараз найбільш частими причинами передчасної інвалідації і смерті людей, в тому числі молодих, в усьому світі.

Протягом останнього десятиріччя в ряді крупних міст країни створені кардіологічні відділення для лікування хворих тяжким серцевим недугом — інфарктом. Понад два роки успішно працює спеціалізоване протинфарктне відділення з реанімаційною службою, організоване за нашою ініціативою в міськклінікарні № 3. Завдяки плідній інтенсивній праці колективу молодих, цілеспрямованих, здібних спеціалістів протягом відносно невеликого строку десятки людей повернулись до життя, сотні — до праці, а всього після лікування повернулись до своїх сімей понад 1000 осіб.

Лікарні все частіше стикаються з фактом «омолодження» серцево-судинних захворювань і їх ускладнень. Гіпертонія, стенокардія, атеросклероз все частіше виникає у віці 45 років, причому у молодих людей вони протікають з прогресують швидше, виводячи з строю в період найбільшого розвитку творчих здібностей.

Займаючись повсякденно лікуванням хворих, що знаходились на грані життя і смерті, нам дуже часто доводиться спостерігати трагічні наслідки того, що можна було попередити. Нам уявляється доречним нагадати про фактори, що сприяють виникненню хвороб серцево-судинної системи з тим, щоб це пролунало заклик до активної профілактики хвороб серця, до береження власного здоров'я, і не тільки власного. Це положення заслуговує на особливу увагу в світлі документів, що визначають норми взаємодіючих між людьми в нашому соціалістичному суспільстві — «Морального кодексу» і «Основ законодавства Союзу РСР і союзних республік про охорону здоров'я», в яких, зокрема, говориться: «Громадяни СРСР повинні бережливо ставитись до свого здоров'я і здоров'я інших членів суспільства».

Незважаючи на численні дослідження на протязі десятиріч, проблема виникнення хвороб серця у людини ще повністю не розв'язана. В цій ділянці науки треба багато працювати. Так чи інакше є переконливі дані про роль і ступінь впливу ряду конкретних факторів на стан серцево-судинної системи і системи регуляції її життєдіяльності.

Так, наприклад, поряд з іншими причинами, у виникненні атеросклероза і інфаркту міокардії велику роль відіграє нервово напруження, негативні емоції, особливо психічні зворушення, моральні травми, які бувають, як правило, результатом, м'яко висловлюючись, неповажного ставлення між людьми. Інакше кажучи — це реальний наслідок грубості, приниження людської гідності. Не даремно

існує вислів «довести до інфаркта»!

Дійсно, більше половини випадків виникнення хвороби зв'язане з ставленням до неї іншої людини. Таким чином, першорядним, з нашої точки зору, принципом попередження недугів, що перераховувались, є тактовне ставлення один до одного.

Немаловажне значення має в цьому плані упорядкований режим дня з раціональним поєднанням розумової праці з фізичною, правильним чергуванням навантаження і відпочинку, обмеження в харчуванні, особливо, тваринними жирами і напоями, що збуджують нервову систему (міцний чай, кофе, алкоголь). Слід підкреслити, що систематичне вживання спиртних напоїв, особливо, в значних кількостях, несприятно впливає на стан обмінних процесів, викривляє нормальне протікання окисних реакцій, чим порушує жировий обмін. Ці порушення призводять до атеросклерозу, який важко піддається лікуванню.

Відома негативна роль куріння. На основі багатого фактичного матеріалу і власного клінічного досвіду ми зробили висновок: куріння дуже шкідливе. Тому вважаємо своїм обов'язком зайвий раз попередити від цієї згубної звички, яка сприяє розвитку тяжких судинних захворювань і розладу серцевого ритму, а також виникненню інфаркта міокардії.

Заслужують на увагу проведені в великих містах спостереження, які показали, що особи, зайняті розумовою працею хворіють інфарктом міокардії в чотири рази частіше, ніж люди фізичної праці. Теоретично обґрунтовано й практично виправдана порада підвищувати фізичну активність людям, зв'язаним по роду своєї роботи з малорухомим способом життя.

Систематичні заняття фізкультурою, включаючи водні процедури, спортивні заняття, ігри на відкритому повітрі, якщо це дозволяється спеціалістами, виключаючи перенапруження, покращують процес обміну речовин, сприяють поліпшенню роботи залоз внутрішньої секреції і нервової системи, впливаючи, таким чином, сприятливо, прямо і непрямо, на стан серцево-судинної системи.

Кожна людина повинна серйозно продумати свою індивідуальну програму профілактики хвороб серця.

Пам'ятайте, що здорове серце — це ваше здоров'я і запорука творчого довголіття!

А. АЛЕЙНИКОВА,
доктор медичних наук,
Ю. ВЕДУТОВ,
кандидат медичних наук,
доцент.

Ректорат, партком університету, деканат, партбюро факультету романо-германської філології висловлюють співчуття викладачеві Н. Е. Свірській з приводу важкої втрати — смерті матері.